

- **OR van vitaal belang** voor Mesdag
- Samenvatting **discussies Forum**
- **Mondgezondheid** en **Levenskwaliteit**
- Swanny Kremer bij **Platform Psychiatrie & Recht**
- **Bedrijfsresultaten 2011**
- **Personeelsvereniging** zoekt bestuurslid
- Plannen **Gebouwen & Techniek** voor 2012
- **Themamiddag DAC** een succes!
- **Teeven** in de Mesdag

Anders bekeken

foto: Harry Abee

Uit de tandheelkundige hoek

Invloed mondgezondheid op levenskwaliteit tbs-patiënten

Van 2002 tot 2009 hadden we in de Mesdag het voorrecht om naast de tandarts ook een mondhygiënist in dienst te hebben. Naast de praktijkactiviteiten op het gebied van preventieve mondzorg voerde Yvonne Buunk-Werkhoven bij 39 patiënten een deel van haar promotieonderzoek uit. Wat zij onderzocht en met welk resultaat kunt u hieronder lezen.

Ruim zes jaar lang werd in de Mesdag mondzorg aan de patiënten verleend door een tandarts én een mondhygiënist. Bij het mondonderzoek door de tandarts werd vastgesteld welke behoefte de patiënt aan behandeling had en welke tandheelkundige noodzaak er voor een behandeling was. Bovendien werd door de mondhygiënist het niveau van de eigen mondverzorging bepaald.

Deze 'screening' leidde in 2003 tot een nieuwe strategie voor mondzorg binnen de Mesdag. De conventionele tandheelkundige behandeling werd aangevuld met een professionele gebitsreiniging, uitgevoerd door de mondhygiënist. Daarnaast gaf zij voorlichting en instructies over de dagelijkse mondverzorging. Een dergelijke benadering van de totale mondzorg is uitzonderlijk in Nederland. Om de effecten van deze interventie bij de patiënten na te gaan werden diverse onderzoeken uitgevoerd. De patiënten deden hieraan vrijwillig mee en voor de onderzoeken werd toestemming verleend door de medisch ethische commissie van de Mesdag. Door de specifieke gesloten setting was het niet mogelijk om ook te werken met een relevante controlegroep.

Onderzoek

In het eerste onderzoek kregen 39 patiënten aan het begin van het behandeltraject vragen over de beleving van het eigen gebit en het gevoel van eigenwaarde. Hiervoor werd de OHIP-14 (Oral Health Impact Profile-14) vragenlijst gebruikt.

Na het behandeltraject van drie maanden, zoals hierboven beschreven, werd de vragenlijst opnieuw ingevuld.

Ook werd er gekeken of de eigen mondverzorging adequaat was uitgevoerd en – door het meten van de bloeding index – werd beoordeeld in hoeverre er verbetering was opgetreden van het tandvlees.

Een tweede onderzoek werd gedaan om de kwaliteit van het gebruikte meetinstrument, de OHIP-14, te verbeteren. Ook werd nagegaan welke factoren met betrekking tot mondgezondheid invloed hebben op de levenskwaliteit van de patiënten.

Resultaten

De algehele klinische observatie door de mondhygiënist en de resultaten van de vragenlijst (het eerste onderzoek) laten zien dat aandacht voor de mondverzorging en professionele gebitsbehandeling van de tandarts en de mondhygiënist bij deze specifieke doelgroep een positieve bijdrage levert aan de levenskwaliteit en het welbevinden.

Uit het tweede onderzoek met de verbeterde vragenlijst (OHIP-14-NL) kwam naar voren dat bij deze groep patiënten 'angst voor de tandarts' en 'een ongezonde mond' twee belangrijke aandachtspunten zijn voor de levenskwaliteit gerelateerd aan mondgezondheid. Kortom: extra aandacht voor mondverzorging en professionele behandeling kan bij tbs-patiënten een positieve bijdrage leveren aan hun levenskwaliteit en welbevinden. Op basis van het resultaat van het tweede onderzoek kunnen we stellen dat niet alleen mondzorgverleners, maar ook andere begeleiders en hulpverleners, bijvoorbeeld socio-therapeuten, binnen de forensische psychiatrie aandacht moeten hebben voor behandelangst.

Dit onderzoek toont tevens aan dat de OHIP-14-NL een bruikbare methode is bij het evalueren van veranderingen in levenskwaliteit gerelateerd aan mondgezondheid binnen een relatief korte periode.

Tot slot kan worden geconcludeerd dat de interventies ter verbetering van de mondzorg en de levenskwaliteit bij deze patiënten effectief waren.

Elly Verheggen-Udding, tandarts

Bron: Buunk-Werkhoven YAB, Verheggen-Udding EL, Van den Heuvel JLM. Mondgezondheidgerelateerde levenskwaliteit bij patiënten met terbeschikkingstelling. *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* 2011; 118: 273-275.

DOI: 10.5177/ntvt.2011.05.10287